

ДВОЈЕЗИЧНА ВЕРЗИЈА | BILINGUAL VERSION
ЈАНУАР 2025. | JANUARY 2025

БРОЈ /
NUMBER
2

Orthodox Educational Journal

МАГАЗИН ЗА ДЕЦУ КОЈИ ИЗДАЈЕ ЕПАРХИЈА НОВОГРАЧАНИЧКО-СРЕДЊЕЗАПАДНОАМЕРИЧКА СПЦ /
MAGAZINE FOR KIDS ISSUED BY THE SERBIAN ORTHODOX DIOCESE OF NEW GRACANICA MIDWESTERN AMERICA

ОД ДРЕВНОГ РАСА ДО ЛИБЕРТИВИЛА
FROM ANCIENT RAS TO LIBERTYVILLE, IL

Свети Сава и Свети Симеон били су велики добротвори многих манастира на Светој Гори.

Saint Sava and Saint Simeon were great benefactors of many monasteries on Mount Athos.

Ромејски цар Алексеј је Златном Повешом из 1198. године поконио рушевине манастира Хиландара за духовне потребе српских монаха.

With the Golden Charter the Roman emperor Alexios donated the ruins of the Hilandar monastery in 1198 for the spiritual needs of Serbian monks.

Сава 1208. године напушта Свету Гору и преноси мошти свог оца из Хиландара у Србију.

In 1208, Sava left Mount Athos and transferred his father's relics from monastery Hilandar to Serbia.

Светородна лоза Немањића је дала 11 владара својој држави.

The holy lineage of Nemanjić gave 11 rulers to their country.

У доба цара Душана Света Гора је дошла под његову власт.

During the reign of Emperor Dušan, Mount Athos came under his control.

Dear children,

For a full 850 years, we celebrate the birth of our Rastko Nemanjić- Saint Sava, the first Archbishop of our Holy Serbian Orthodox Church.

From ancient Ras to the monastery of Saint Sava in Libertyville, his bright work continues.

Flip through the pages of this Journal with your parents and learn something new about our faith and history!

Metropolitan + Longin

Драга децо,

*Пуних 850 година слаavimo рођење нашеј Растка Немањића- светитеља Саве, првој Архиепископије наше Свете Српске Православне Цркве
Од древног Раса до манастира Светог Саве у Либертивилу прноси се његово светло дело.
Прелистајте стране овог Журнала са својим родитељима и научите нешто ново о нашој вери и историји!*

Митрополић + Лонгин

СВЕТОРОДНА ЛОЗА НЕМАЊИЋ

HOLY BEARING NEMANJICS

Од свих Српских краљевских лоза ранијих векова, највећи историјски траг у нашем Роду оставила је лоза Великог жупана Стефана Немање. На рубовима епохе великог Римског царства, крсташких ратова и успона Османског царства, Немањићи су својом вештом, храбром и мудрој дипломатијом, развијеном привредом и својом снажном и врхунски устројеном војском, оплемењеном на далеко чувеним витезовима, уздигли од 1116. године Рашку

Of all the Serbian royal dynasties of earlier centuries, the greatest historical mark on the Serbian people was left by the Great Župan (Grand Prince) Stefan Nemanja. During the time of the famous Roman Empire, the Crusades and the ascent of the Ottoman Empire, the Nemanjic dynasty rose from the 1116AD Raška region to an epic Serbian Empire due to its skillful, courageous and wise diplomacy, developed economy and top level armed forces enriched by far reaching knights. The

жупу до епског великог српског царства. Најмлађи син Великог жупана Немање, Растко, замонашио се и постао монах Сава. Својим животним подвигом осамосталио је Српску цркву и постао њен први архиепископ, а углед Срба подигао на светски ниво деловањем српских монаха на Светој Земљи у нашим задужбинама. Немањићи су дали 11 владара својој држави: Немања, Стефан Првовенчани, Радослав, Владислав, Стефан Урош, Драгутин краљ Срема, Милутин, Владислав краљ Срема, Стефан Дечански, цареви Душан Силни и Урош Нејаки. Последњи изданак лозе Немањића трагично је окончао живот 1371. године.

Немањићи су у променљивим границама ратних вихора владали земљама Хелма од Јадранског мора до Црног, и од Алпских планинских венаца до Средоземног мора. За собом су оставили предање о свом божанском пореклу, приче о граду Новом Брду који је био пет пута већи од тадашњег Лондона, богатим рудницима сребра и злата, о краљевским дворцима и манастирима који лепотом данас представљају светску културну баштину. Оњиховим моћним, племенитим и угледним женама, првим српским школама, јединственој уметности рашке епохе, модерним болницама и славним биткама... О великој победи над моћним Персијанцима и последњем римском тријумфу у Цариграду уприличеног Србима. Немањићи су неисцрпна снага Српског народа, и узор устројству великог руског средњовековног царства и осамостаљивања Руске цркве.

youngest son of the great zhupan Nemanja, Rastko, took monastic vows and became the monk Sava.

With this (ascetic) endeavor, he granted independence to the Serbian Church and became its first archbishop. He elevated the reputation of the Serbs to a global level through the activities of Serbian monks at their endowments in the Holy Land. The Nemanjic family gave 11 rulers to their country: Nemanja, Stefan the First Crown King, Radoslav, Vladislav, Stefan Urosh, Dragutin King of Srem, Milutin, Vladislav King of Srem, Stefan of Dechani, emperors Dušan the Great and Urosh the Weak. The last branch of the Nemanjic line tragically ended his life in 1371.

Within the changing borders of warfare, the Nemanjics ruled the countries of Helm from the Adriatic Sea to the Black Sea, and from the Alpine Mountain Wrecks to the Mediterranean Sea. Behind them they left memories of their ascetic life, the story of the city of New Brdo, which was five times bigger than London of that time, rich in silver and gold mines; and about royal castles and monasteries that today represent world cultural heritage sites. They also left behind legacy of their mighty, noble and respectable women, the first Serbian schools, the unique art of the Rashka epoch, modern hospitals and glorious battles. About the great victory over the mighty Persians and the last Roman triumph in Constantinople arranged by Serbs. The Nemanjic dynasty is an inexhaustible force of the Serbian people, and an example of the organization of the great Russian medieval empire and the independence of the Russian Church.

МАНАСТИР СВЕТОГ САВЕ У ЛИБЕРТИВИЛУ SAINT SAVA MONASTERY IN LIBERTYVILLE, ILLINOIS

Досељавањем на тло северноамеричког контингента, српски народ је понео и свест о припадности својој светој православној вери као што је неговао локалне обичаје свoga „старог” краја.

Прве српске заједнице су тешком муком зарађивале за живот, често излажући животе разним опасностима у калифорнијским рудницима. Прва Српска православна црква у Сједињеним Америчким Државама подигнута је 1894.године у Цексону, савезна држава Калифорнија. На челу ове парохије био је Свети Севастијан (Дабовић), рођен у Америци у једној усеље-

By immigrating to the soil of the North American contingent, the Serbian people brought with them the awareness of belonging to their holy Orthodox faith and keeping their local customs they practiced in their “old” country.

The first Serbian communities worked hard everyday, often putting their lives in danger in California mines. The first Serbian Orthodox Church in the United States of America was built in 1894 in Jackson, California. The dean of this parish was Saint Sebastian (Dabović), born in America in an immigrant family from Bay of Kotor (Montenegro). This shrine was built with immense sup-

ничкој бокељској породици (Црна Гора). Ова светиња подигнута је уз издашну помоћ српских рудара из Калифорније. Храм је био посвећен Светитељу Сави, првом српском архиепископу. После су се у славу Божју подизали храмови широм САД.

До 1919.године успостављено је преко 30 цркава у Пенсилванији, Аљасци, Илиноју, Индијани, Мичигену, Канзасу, Монтани, Охају и Канади.

Први српски православни манастир у САД подигао је Свети Мардарије (Ускоковић) 1923.године, који је постао седиште новоосноване епархије америчко-канадске. У почетку ова светиња је служила и као сиротиште, док је од старта био место црквено-народних зборишта. Манастир Светог Саве има знаменито гробље, на којем почивају угледне личности из црквено-друштвеног миљеа.

У изградњи манастирске цркве особито се истакао Михајло Пупин, америчко-српски проналазач и научник светског реномеа. Пупину је личност Светог Саве била непресушна инспирација у научном стваралаштву. Свети Мардарије, први епископ америчко-канадски, поднео је највећу жртву у изградњи духовног јединства међу српском заједницом у САД. Он се одважно борио против свих подела, одржавајући духовне везе са мајком Црквом у Србији.

Подижући манастир Светог Саве у време "велике депресије", која је наступила у Америци, тешком муком је изградио манастир посвећен Светом Сави српском!

Свети владика Мардарије и јеромонах Севастијан званично су увр-

порт of the hardworking hands of Serbian miners from California.

The church was dedicated to Saint Sava, the first Serbian archbishop. Later, churches were built in the glory of God all over the USA. By 1919, over 30

churches were established in Pennsylvania, Alaska, Illinois, Indiana, Michigan, Kansas, Montana, Ohio and Canada.

The first Serbian orthodox monastery in the USA was founded by Saint Mardarije (Uskoković) in 1923, which became the administrative center of the newly founded American-Canadian diocese. In its beginnings, this sanctuary also served as an orphanage, and in all times was a place of church and folk gatherings. The monastery of Saint Sava has a famous cemetery, where distinguished figures from the church and social milieu from all over the United States are buried.

штени у календар Српске Православне Цркве. Мошти Светог Мардарија нађене су нетљене 2017. године у цркви манастира Светог Саве у Либертивилу, Илиној.

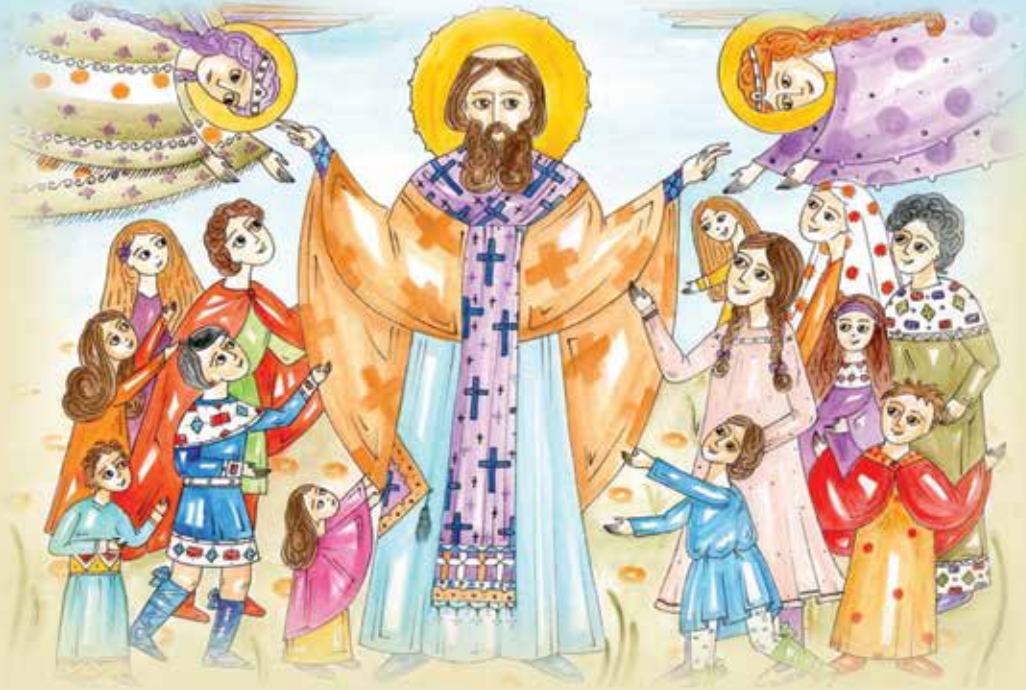

Mihajlo Pupin, an American-Serbian inventor and scientist of world renown, particularly stood out in building the monastery. For Pupin, the personality of Saint Sava was an inexhaustible inspiration in scientific creativity. Saint Mardarije, the first American-Canadian bishop, made the greatest sacrifice in building spiritual unity among the Serbian community in the USA. He courageously fought against all divisions, maintaining spiritual ties with the mother Church in Serbia. The Saint Sava monastery was built with great efforts during the “great depression” that occurred in the United States!

Holy Bishop Mardarije and Hieromonk Sebastian were officially added into the calendar of the Serbian Orthodox Church. Saint Mardarije’s relics were found incorrupt in 2017 in the church of Saint Sava monastery in Libertyville, IL.

Молитва Светога Саве

Добри Боже, стопама Твојим дај да ходим!
 Дух Твој Свети да ми је вођа!
 Зрачи моју душу вечним зрацима љубави!
 Пусту доброту Твоју да загреје душу моју!
 Правда Твоја нека завлада душама свих људи!
 Твоје Царство нека је наш дом!
 Слава Твоја нека засија човечанству да упозна Тебе и љубав вечну!
 Песма Твоје радости вечно нека бруји у нашим срцима!
 Молим Ти се, Боже Велики, услиши моје жеље!
 Амин.

The Prayer of Saint Sava

Good Lord, let me walk in Your footsteps!
 May Your Holy Spirit be my guide!
 Shine on my soul with the eternal rays of love!
 Let Your goodness warm my soul!
 May Your justice reign in the souls of all people!
 May Your Kingdom be our home!
 May Your glory shine on mankind, that it may know You and love eternal!
 May the song of Your joy ever ever echo in our hearts!
 I pray to You, o Great God, hearken unto my entreaties!
 Amen!

SAINT SAVA OF SERBIA

CUT-AND-PASTE TIMELINE

Directions: Read the passage below.

Then cut the events and place them in the correct order on the timeline.

Saint Sava was born in 1175 in Ras to parents Stefan Nemanja and Anna.

At a very young age, he was given the administration of the Zahumlje region (today's Herzegovina).

More interested in spiritual topics than worrying about earthly things, he left his parents and went to Mount Athos. He received a monastic name Sava in the Russian monastery of Saint Panteleimon.

When Sava's father Stefan Nemanja left his state duties to his middle son Stefan, he himself joined his son Sava on Mount Athos. Stefan Nemanja becomes monk Simeon.

In 1198, the two managed to get the abandoned Hilandar monastery as a gift from the Roman Emperor Alexius, where they formed a monastic brotherhood.

After his father's death in 1199, there was a big conflict between Vukan and Stefan over the throne. Saint Sava decides to return to Serbia with the relics of Venerable Simeon. In front of the body of Venerable Simeon, Saint Sava reconciles the quarreling brothers and brings much-needed peace to the country. On September 14, 1219, Saint Sava established the independence of the Serbian Church. He was ordained by the Patriarch of Constantinople as «Archbishop of Serbian and coastal lands».

He withdrew from the archbishop's throne in 1234. Returning from a pilgrimage from the Holy Land in poor health, he passed away in Trnovo, Bulgaria on January 27, 1236.

The feast day of Saint Sava is solemnly commemorated on January 27 in the homeland and abroad.

--	--	--	--

<div style="text-align: center;">✂</div> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>1219 Saint Sava became the first Archbishop of Serbian and coastal lands.</p> </div>	<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>1198 Saint Sava and venerable Simeon form a monastic brotherhood in the Hilandar monastery.</p> </div>	<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>1175 Rastko was born in Ras to parents Stefan Nemanja and Ana.</p> </div>	<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>1234 Archbishop Sava passed away in Trnovo, Bulgaria.</p> </div>
--	---	--	---

“Нека се повинује
новодошавши ономе
који је пре дошао, неписмени
писменома, неуки образованоме
и млађи старијем.”

“May he submit himself the
newcomer to the one who has
come before, the illiterate to the
literate, the uneducated to the
educated and the younger to
the older.”

“Немојте, о чеда и браћо,
никада да поштујемо оно што
шкоди, а да обилазимо оно
што спасава.”

“Do not, O children and
brethren, respect what is
hurtful, and to visit what saves.”

“На свим
својим путевима
знајте да прави буду путе-
ви ваши и нове ваше неће
се спотицати.”

“Be assured that on all your
roads your paths are true,
and your feet will not
stumble.”

“Сваки који хоће да се
спасе треба да се подвизава,
да иде уским и тесним путем.
Јер пут је краatak, браћо моја
љубљена, којим ходимо.”

“Everyone who wants to be
saved should struggle spiritually.
Because my bellowed brothers
the path we walk is short.”

“Нека се не унесе ова зла и
проклета реч: Моје и твој,
веће и мање!”

“May this evil, and the damn
word, be not lifted: Mine and
yours, bigger and smaller!”

БОЈЕЊЕ / COLORING

INTERESTING MATH

TWO-STEP ADDITION & SUBTRACTION WORD PROBLEMS CHECK-IN

1. On Sunday there were 26 children present in choir lot and 8 were helping the priest in altar. After the Liturgy 11 children didn't stay at lunch. How many children stay in the church?
.....
2. There were 18 prayer ropes in the bag. There were 13 prayer ropes in the basket. 10 ropes were sold after the service. How many prayer ropes were left?
.....
3. My mom makes 45 cookies for our school fundraiser. I baked 23 cookies. My brother ate 7 cookies. How many cookies are there for the bake sale?
.....

LABEL THE SERBIAN ORTHODOX CHURCHES THROUGHOUT THE WORLD

1. The church of Saint Sava in Gaborone, Botswana.
2. The church of Saint Sava in Jackson, California.
3. The church of Saint Sava in Belgrade, Serbia.
4. The church of Saint Sava in Melbourne, Australia.
5. Holy Trinity Serbian Orthodox Church in Montreal, Quebec, Canada.
6. The church of Saint George in Caracas, Venezuela.
7. The church of Saint Sava in Wellington, New Zealand.

Свети Саво је био Растко
Нелански. Када је био мали датио су
му монахи са Свете Горе. Растко их
је пратио назад на Свету Гору и
одручио је да постане монах. Тако је
Растко дошао на Саву. Када су неки
различити свјетовни они су одлучили да
постану монахи. Симеон и Антоније. Свети Саво
је био први архиепископ српске православне цркве.
Он је
цркве, школе
породице.

свјетовног и
српског народа и

Natasa Jelaca,
Third Grade,
Saint Sava Academy,
Chicago, IL

Легенде и посме о Светом Сави

На овом свету писано је много легенди о Светом Сави, као на пример...

Свети Сави и Јанци

Свети Сави био је учитељ. Једном његовом ђаку, јерменици, нешто је писано пошто. За ње пронашло крајевима, Свети Сави је видео тога свог ђака и рекао: "Како је украшено, и шта је му дала почла на гају."

Како су Јанци томе изашли на ручице, он је шта је украшено, нешто је се видео да му почла не бодже на гају, и шта је у крају учествовао.

Али посетити и много посана о Светом Сави...

Свети Саво, Мудри Таво

1. Не је био лепог клиника

Од младот Растава српског принца,

Он не хтеде бити војвода,

Већ стобже у Хиландар.

2. Не је био, не је пасир,

Већ радио у манастиру

да самује, да се мује,

Свети Мудри он да научи.

Свети Саво, Мудри Таво,

Ми нам каже шта је добро,

Шта је добро и шта каже,

За нас децу ми нам каже, Свети Саво, Свети Саво.

2. Чини је писи књиге

и принца нашо брже,

Ивао српски бочи слава,

Преправи ме Свети Саво.

Свети Саво, Мудри Таво,

Ми нам каже шта је добро,

Шта је добро и шта каже,

За нас децу ми нам каже,

Свети Саво, Свети Саво.

Свети Саво

Святой Савва. Был самым младшим из детей великого
 сербского жупана Стефана Неманя и супруги его Анны. Они
 назвали его Растко. Родители воспитывали сына в
 благочестии. Лучшие учителя обучали его грамоте.
 Благодать Божию не оставила Страну Сербов.
 Растко любил церковные службы и понагов. В 17 лет
 Растко встретил русского монаха со горы Афон. Он тайно
 оставил отчий дом, прибыл в русский Пантелеимонов
 монастырь, и принял монашеский постриг с именем Савва.

St. Sava. Academy!

Saint Sava was the youngest child of a great Serbian **zhupan** named Stefan Nemanja and his wife, Anna. They named him Rastko. His parents taught him to be good and kind, and the best teachers helped him learn to read and write. God's love was always with him. Since he was little, he loved church services and being with monks. When he was 17 years old, Rastko met a Russian monk from Mount Athos. He quietly left his home, went to the Russian St.

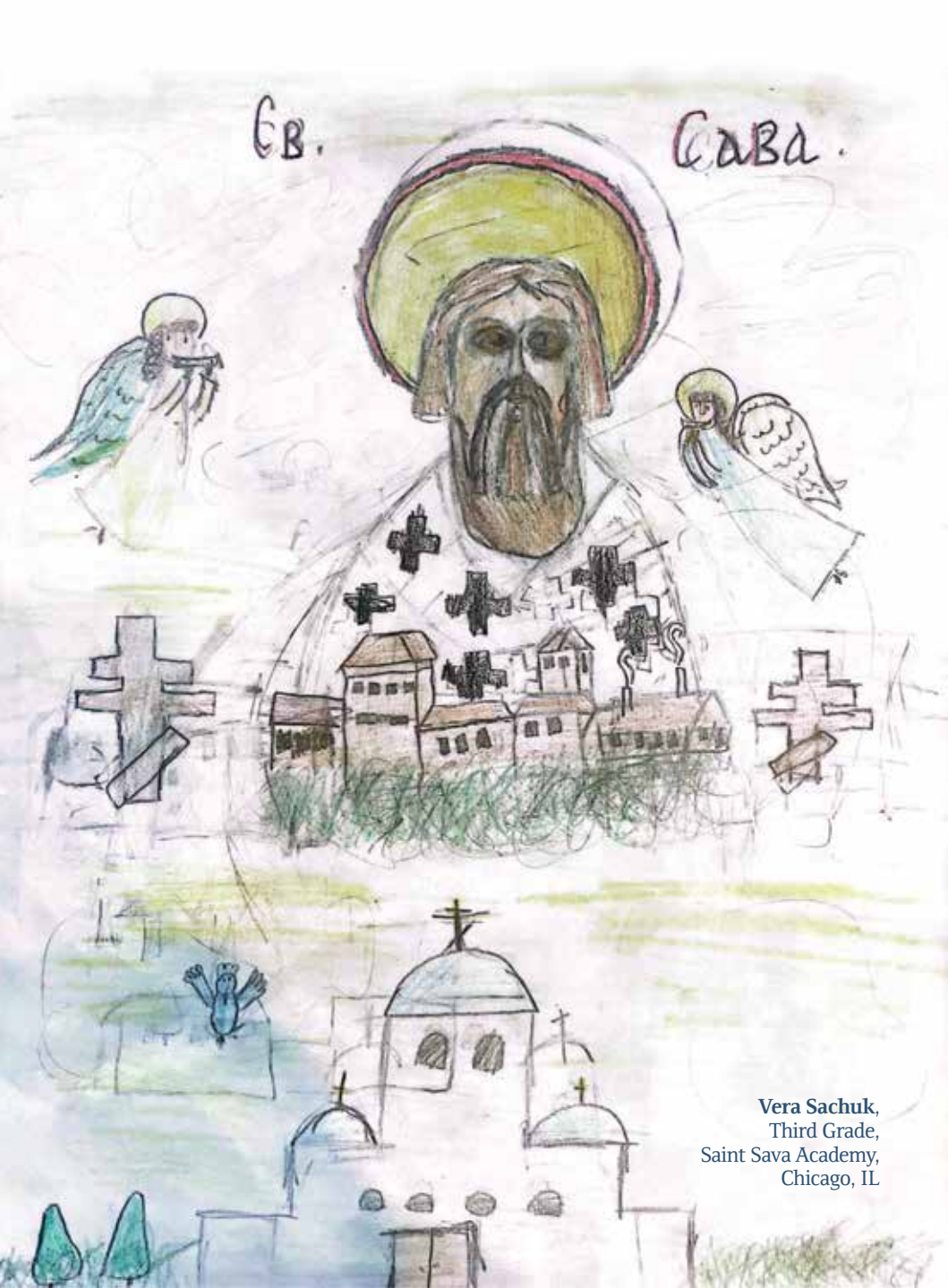
Panteleimon Monastery, and became a monk with the name Sava.

Vera Sachuk, Third Grade, Saint Sava Academy, Chicago, IL

Hana Rakovic,
Third Grade,
Saint Sava Academy,
Chicago, IL

Vera Sachuk,
Third Grade,
Saint Sava Academy,
Chicago, IL

Наш Свети Сава

Свети Сава,
Пуно не спава.
Зашто што се моли за нас,
Да бисмо без страха
пронашли спас.

Свети Сава,
Увек је ту.
Нас штити и обасјава пут.
Хтео је бити монах,
Па је отишао од дворца свог.
Он је Србима рекао за веру,
Он је ту у сваком смеру,
Где год да си, он је ту.

Свети је Сава,
Звао се Растко.
Имао је брата Вукана,
А за њим је дошао Стефан.
Имали су свађу велику,
Ко ће круну добити.
Али, Свети Сава их мири
Па свађе нема више.

*Михаила Аничић, трећи разред
Академија Свети Сава, Чикаго*

ПРОНАЂИ РЕЧ / WORD FIND

Е	У	Б	П	Д	Ц	К	Њ	Г
М	И	Л	Е	Ш	Е	В	А	Х
Е	Х	И	Л	А	Н	Д	А	Р
Њ	Љ	К	Х	Б	У	Л	Ф	Д
С	Т	У	Д	Е	Н	И	Ц	А
У	Б	Ј	Ж	И	Ч	А	П	Ц
Х	К	Р	К	А	Љ	Г	У	Д
Ф	У	Д	Л	И	П	Љ	Е	О
К	Б	М	О	Р	А	Ч	А	К

МИЛЕШЕВА, ХИЛАНДАР
СТУДЕНИЦА, ЖИЧА, КРКА
ЛИПЉЕ, МОРАЧА

W	M	O	R	A	C	A	K	R
R	A	K	Z	L	I	P	L	J
P	F	K	R	K	A	X	Q	V
B	Q	L	K	J	Z	I	C	A
X	D	K	V	A	R	M	B	F
S	T	U	D	E	N	I	C	A
B	H	I	L	A	N	D	A	R
A	R	Z	F	K	R	W	P	V
M	I	L	E	S	E	V	A	M

MILESEVA, HILANDAR
STUDENICA, ZICA, KRKA
LIPLJE, MORACA

Са благословом Његовог
Високопреосвештенства СПЦ
+ L O N G I N A

Уређује Одељење за Омладину
Српске Православне Епархије
Средњезападноамеричке

Текстове за штампу припремио:
Протођакон Јован Аничкић

Илустрације:
Сара Илић

Дизајн и припрема за штампу:
Бранислав Нинковић

Published with the Blessing of
+ L O N G I N

Metropolitan of Midwest America

Created by the Youth Department
The Serbian Orthodox Diocese of
New Gracanica Midwestern America

Texts prepared by:
Protodeacon Jovan Anicic

Illustrations by:
Sara Ilic

Design and Prepress:
Branislav Ninkovic